

RUOTSINSUOMALAISTEN VALTUUSKUNTA
SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION

Resolution

Total brist på visioner och mål i svensk minoritetspolitik

Sverigefinlänternas delegation kräver skyndsamt ett nytt handlingsprogram

Sverige saknar idag en politik för de nationella minoriteterna. Statens handlingsprogram för dessa minoriteter, som enligt Statistiska centralbyrån (SCB) omfattar över en miljon människor, löpte ut vid årsskiftet 2024/2025 och något nytt finns inte.

Detta präglar tyvärr den nuvarande regeringens sätt att sköta minoritetspolitiken: Nedsurna anslag till kommuner och organisationer, kortsiktiga projekt i stället för långsiktiga satsningar. Kort sagt: en total brist på mål och visioner.

Sverigefinlänternas delegation, en paraplyorganisation som representerar den största nationella minoriteten sverigefinnar och även finlandssvenskar och skogsfinnar, uppmanar därför regeringen att skyndsamt utarbeta ett handlingsprogram, som visar att Sverige menar allvar med de internationella konventioner om mänskliga rättigheter som landet undertecknat. Vi uppmanar dessutom regeringen att skrinlägga planerna på att byta uppföljningsmyndighet för minoritetspolitiken, från Länsstyrelsen i Stockholm till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Först måste målen definieras, innan man kan börja diskutera hur de ska följas upp.

Kortsiktigheten ledde bland annat till att de språkcentrum som grundats för att stärka de historiska minoritetsspråken i slutet av förra året tvingades säga upp stora delar av sin personal och sina lokaler på grund av oklarheterna kring den fortsatta finansieringen. Sedan kom åtminstone en del av pengarna, men då hade en stor del av personalen redan hunnit skaffa andra jobb.

Varken statligt anställda eller erkända minoriteter får behandlas på det viset. Språkrevitalisering, som är ett av huvudsyftena med minoritetspolitiken, är inte ett projekt över några månader eller något år. Det är en långsiktig process, som måste få ta tid, om man på allvar avser att följa internationella avtal och svensk lagstiftning.

Vid årsskiftet, då minoritetspolitiken fyllde 25 år, minskade också anslagen till de sverigefinska organisationerna kraftigt. Sverigefinlänternas delegations bidrag skars med 44 procent. Vårt uppdrag är att bland annat bevaka minoritetens intresse, delta i samråd och skriva remissvar på utredningar. Minoriteterna ska ha inflytande över frågor som berör dem, står det i lagen. Nedskränningarna försämrar drastiskt våra möjligheter att påverka och är ytterst en nedskränkning av demokratin.

Sverigefinlänternas delegation samlad till plenum i Stockholm 26-27/4 2025 kräver därför:

- Att regeringen skyndsamt utarbetar ett nytt handlingsprogram för politiken för de nationella minoriteterna och skrinlägger planerna på byte av uppföljningsmyndighet.
- Att de viktigaste institutionerna för de nationella minoriteterna, såsom språkcentren och resursbiblioteken, garanteras långsiktig finansiering.
- Att regeringen höjer anslagen till de sverigefinska organisationerna minst till den nivå som gällde 2024.
-

Den 27 april 2025 i Stockholm

Sverigefinländarnas delegation

Sverigefinländarnas delegation är en paraplyorganisation för den nationella minoriteten sverigefinnar och andra organisationer med anknytning till Finland som inte ingår i de nationella minoriteterna i Sverige. Delegationen verkar på riksplanet, medan dess 25 medlemsorganisationer arbetar på lokal och regional nivå. Till delegationens ansvarsområde hör generella och principiella frågor som rör finska språket, sverigefinnarna samt de nationella minoriteternas ställning och rättigheter i Sverige.

Våra medlemsorganisationer:

Antidiskrimineringsnätverket SVAN, Axevalla folkhögskola, Finlandsinstitutet, Finlandssvenskarnas Riksförbund i Sverige, Finska pensionärernas riksförbund i Sverige, Förbundet Skogsfinnars Intressen i Sverige, Föreningen för Sverigefinska skribenter, Kalevalaiset, Kulttuuri.se, Nätverket för finska behandlare inom BUP, Rusuvilina, Skogsfinska riksorganisationen, Suomiart, Svenska kyrkans sverigefinska arbete, Sverigefinländarnas arkiv, Sverigefinska Amatörteaterförbundet, Sverigefinska högskolenätverket, Sverigefinska kulturföreningen (UusiTeatteri), Sverigefinska pensionärer, Sverigefinska rektorer, Sverigefinska riksförbundet, Sverigefinska Synskadadeförbundet, Sverigefinska ungdomsförbundet, Sverigefinskt kvinnoforum, Tammenlehvän perinneyhdistys Ruotsi.

RUOTSINSUOMALAISTEN VALTUUSKUNTA
SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION

Julkilausuma

Ruotsin vähemmistöpolitiikasta puuttuvat visio ja tavoite

Ruotsinsuomalaisten valtuuskunta vaatii pikaista uutta toimenpideohjelmaa

Ruotsilla ei tällä hetkellä ole voimassa olevaa kansallisia vähemmistöjä koskevaa politiikkaa. Valtion toimenpideohjelma, joka kattoi kansalliset vähemmistöt – yli miljoona ihmistä Tilastokeskus SCB:n mukaan – päättyi vuodenvaihteessa 2024–2025, eikä uutta ohjelmaa ole laadittu.

Nykyisen hallituksen tapaa hoitaa vähemmistöpolitiikkaa leimaavat valitettavasti kunnille ja järjestöille myönnettyjen määrärahojen leikkaukset sekä lyhytaikaiset projektit pitkäjänteisten panostusten sijaan. Lyhyesti sanottuna: täydellinen tavoitteettomuus ja vision puute.

Ruotsinsuomalaisten valtuuskunta – kattojärjestö, joka edustaa maan suurinta kansallista vähemmistöä ruotsinsuomalaisia sekä suomenruotsalaisia ja metsäsuomalaisia – kehottaa siksi hallitusta kiireellisesti laatimaan uuden toimenpideohjelman, joka osoittaa, että Ruotsi ottaa vakavasti allekirjoittamansa kansainväliset ihmisoikeussopimukset. Lisäksi kehotamme hallitusta luopumaan suunnitelmista siirtää vähemmistöpolitiikan seuranta Tukholman lääninhallitukselta Nuoriso- ja kansalaisyhteiskunta-asioiden virastolle (MUCF). Ensin täytyy määritellä tavoitteet, ennen kuin voidaan keskustella siitä, miten niiden toteutumista seurataan.

Lyhytjänteisyys on johtanut muun muassa siihen, että kielikeskukset, joiden tarkoituksena oli vahvistaa historiallisia vähemmistökieliä, joutuivat viime vuoden lopussa irtisanomaan suuren osan henkilöstöstään ja luopumaan toimitiloistaan rahoituksen jatkuvuutta koskevan epävarmuuden vuoksi. Myöhemmin osa rahoituksesta saatiin, mutta siihen mennessä suuri osa henkilökunnasta oli jo ehtinyt siirtyä muihin töihin.

Valtion palveluksessa olevia työntekijöitä eikä tunnustettujen vähemmistöjen edustajia ei saa kohdella tällä tavoin. Kielenelvytys, joka on yksi vähemmistöpolitiikan päätavoitteista, ei ole muutaman kuukauden tai vuoden mittainen projekti. Se on pitkäjänteinen prosessi, jonka tulee sallia vievän aikaa, mikäli kansainvälisiä sopimuksia ja Ruotsin lainsäädäntöä halutaan vakavasti noudattaa.

Vuodenvaihteessa, vähemmistöpolitiikan 25-vuotisjuhlavuonna, leikattiin myös ruotsinsuomalaisten järjestöjen määrärahoja merkittävästi. Ruotsinsuomalaisten valtuuskunnan avustusta leikattiin 44 prosenttia. Tehtävämme on muun muassa valvoa vähemmistön etuja,

osallistua kuulemistilaisuuksiin ja laatia lausuntoja selvityksistä. Laissa todetaan, että vähemmistöillä tulee olla vaikutusvaltaa itseään koskevissa asioissa. Leikkaukset heikentävät ratkaisevasti mahdollisuuksiamme vaikuttaa ja merkitsevät viime kädessä demokratian kaventamista.

Ruotsinsuomalaisten valtuuskunnan täysistunto vaatii täten kokouksessaan 26.–27. huhtikuuta Tukholmassa, että

- hallitus laatii viipymättä uuden toimenpideohjelman kansallisia vähemmistöjä koskevalle politiikalle ja luopuu suunnitelmista vaihtaa seurantaviranomaista.
- kansallisten vähemmistöjen tärkeimmille instituutioille, kuten kielikeskuksille ja resurssikirjastoille, taataan pitkäjänteinen rahoitus.
- hallitus nostaa ruotsinsuomalaisille järjestöille myönnettävät määrärahat vähintään vuoden 2024 tasolle.

Tukholmassa 27. huhtikuuta 2025

Ruotsinsuomalaisten valtuuskunta

Ruotsinsuomalaisten valtuuskunta on ruotsinsuomalaisten kansallisen vähemmistön ja muiden Suomen kanssa sidoksissa olevien organisaatioiden, jotka eivät kuulu Ruotsin kansallisiin vähemmistöihin, katto-organisaatio. Valtuuskunta toimii valtiollisella tasolla ja alueellinen toiminta on ensi sijassa meidän 25. jäsenjärjestöjen tehtävä. Valtuuskunta käsittelee yleisiä, periaatteellisia kysymyksiä, jotka koskevat suomen kieltä, ruotsinsuomalaisia ja kansallisten vähemmistöjen asemaa ja oikeuksia Ruotsissa.

Jäsenjärjestömme:

Axevallan kansankorkeakoulu, Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige, Förbundet Skogsfinnars Intressen i Sverige, Kalevalaiset, Naisten Foorumi, Nätverket för finska behandlare inom BUP, Ruotsin kirkon ruotsinsuomalainen työ, Ruotsinsuomalainen kulttuuriyhdistys (UusiTeatteri), Ruotsinsuomalaisen kulttuurin ystävät (Kulttuuri.se), Ruotsinsuomalaiset eläkeläiset, Ruotsinsuomalaiset rehtorit, Ruotsinsuomalaisten arkisto, Ruotsinsuomalaisten harrastajateatteriliitto, Ruotsinsuomalaisten Keskusliitto, Ruotsinsuomalaisten korkeakouluverkosto, Ruotsinsuomalaisten nuorten liitto, Ruotsinsuomalaisten näkövammaisten liitto, Rusuvilina, Suomalaisten Eläkeläisten Keskusliitto - Ruotsi, Suomen Tukholman instituutti, Suomiart, Sverigefinska Antidiskrimineringsnätverket SVAN ja Tammenlehvän perinneyhdistys Ruotsi.